

¹ Ośrodek Kształcenia Lekarzy Rodzinnych 2. Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.
The Centre of Family Doctors' Training of 2nd

University Clinical Hospital of the Medical University in Lodz

² Klinika Chirurgii i Torakochirurgii 2. Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Clinic of Surgery and Thoraxsurgery of 2nd

University Clinical Hospital of the Medical University in Lodz

JACEK RYSZ¹, SŁAWOMIR JABŁOŃSKI²,
JACEK KORDIAK², AGATA PIOTROWSKA-BIELAWSKA¹,
ALICJA KOSMOWSKA¹, RADOSŁAW WILK¹

Cardiovascular disease risk in particular age populations in Lodz

---

Ryzyko wystąpienia schorzeń układu sercowo-naczyniowego w wybranych grupach wiekowych populacji łódzkiej

Polska cechuje się wysoką umieralnością z powodu schorzeń układu krążenia. Do najważniejszych czynników ryzyka rozwoju chorób układu krążenia zalicza się palenie papierosów, nadciśnienie tętnicze, otyłość, zaburzenia gospodarki lipidowej.

W ramach profilaktyki schorzeń układu krążenia prowadzone są w Polsce programy profilaktyki i wczesnego wykrywania schorzeń układu krążenia finansowane przez NFZ.

MATERIAŁ I METODY

W roku 2004 ośrodek nasz uczestniczył w programie profilaktyki i wczesnego wykrywania schorzeń układu krążenia. Badaniami profilaktycznymi objęto osoby w wybranych grupach wiekowych 35, 45, 55 lat. Uczestnicy programu profilaktycznego dotychczas nie byli leczeni z powodu schorzeń układu krążenia. Ocenie poddano: wskaźnik masy ciała BMI (Body Mass Index), oznaczono pełny profil lipidowy, stężenie glukozy w surowicy krwi, wykonano 2 niezależne pomiary ciśnienia tętniczego. Na podstawie zebranego wywiadu określono ilość wypalanych papierosów, istnienie chorób układu krążenia wśród członków najbliższej rodziny, oraz rodzaj aktywności fizycznej w ciągu dnia. Łącznie przebadano 525 osób. Poszczególne grupy wiekowe były porównywalne pod względem ilości przebadanych osób, płci, wykształcenia. Zebrane dane poddano analizie w celu określenia ryzyka rozwoju schorzeń układu krążenia w badanych grupach wiekowych

Wyniki badań przedstawia poniższa tabela.

Tabela I

	n	bmi	nadwaga %	otyłość %	nadwaga i otyłość %	palenie tytoniu %	Nadciśnienie tętn. %	dodatni wywiad rodzinny %	zaburzenia lipidowe %	cukrzyca %	liczba czynników ryzyka średnia	score średnia
35 lat k	96,00	26,07	25,00	25,00	50,00	50,00	12,50	37,50	50,00	0,00	1,88	0,00
35 lat m	84,00	27,45	42,86	28,57	71,43	28,57	28,57	14,29	85,72		2,43	1,00
35 lat razem	180,00	26,71	33,00	26,67	59,67	40,00	20,00	26,67	66,67	0,00	2,13	0,47
45lat k	96,00	25,49	31,25	18,75	50,00	31,25	12,50	50,00	18,75	6,25	2,69	0,50
45 lat m	78,00	26,13	30,77	23,08	53,85	61,54	23,08	30,77	76,93	0,00	3,31	1,77
45 lat razem	174,00	25,78	31,03	20,69	51,72	44,83	17,24	41,38	44,83	3,45	2,97	1,07
55 lat k	108,00	25,81	38,89	11,10	49,99	36,11	19,44	44,44	80,56	5,56	4,06	1,36
55 lat m	63,00	27,13	47,32	23,81	71,13	38,10	47,62	28,57	66,67	9,52	4,71	3,67
55 lat razem	171,00	26,29	42,11	15,79	57,90	38,64	29,82	38,60	75,43	7,02	4,30	2,21
razem k	300,00	25,76	35,00	15,00	50,00	36,67	16,67	45,00	76,67	5,00	3,40	0,95
razem m	225,00	26,87	41,46	24,39	65,85	43,90	36,59	26,83	73,17	4,88	3,88	2,61
ogółem	525,00	26,21	37,62	18,81	56,43	39,60	24,75	37,62	75,25	4,95	3,59	1,62

OMÓWIENIE WYNIKÓW

W uzyskanych wynikach zwraca uwagę duży odsetek osób z nadwagą i otyłością we wszystkich grupach badanych. Większy odsetek osób z otyłością i nadwagą stwierdza się wśród mężczyzn. Średnio otyłość i nadwaga występowały u 56,43% badanych i nie było statystycznie istotnych różnic w częstotliwości jej występowania w poszczególnych grupach wiekowych.

Palenie tytoniu stwierdzono u 39,6 % badanych i nie było istotnych różnic w ilości uzależnionych od nikotyny w poszczególnych grupach wiekowych, jednak w grupie badanych 35 latków stwierdzono stosunkowo duży odsetek palących kobiet (50%).

Nierozpoznane dotychczas nadciśnienie tętnicze (RR>140/90 mmHg) stwierdzono u 24,75% badanych. Wyraźnie większy odsetek osób z nadciśnieniem tętniczym stwierdzano w grupie osób 55 letnich 29,82%.

Zaburzenia lipidowe stwierdzono u 75,25% badanych. Uwagę zwracał stosunkowo mały odsetek kobiet w wieku 45 lat z zaburzeniami lipidowymi 18,75%.

U kobiet w wieku 55 lat stwierdzano dużą częstość występowania zaburzeń gospodarki lipidowej –80,56% badanych kobiet w tej grupie wiekowej, co można wiązać z okresem menopauzy.

Cukrzycę rozpoznano średnio u 4,95% badanych zaś częstość jej występowania była wyraźnie związana z wiekiem badanej grupy-odpowiednio 0%–3,45%–7,02%.

Wzrost ilości czynników ryzyka rozwoju chorób układu sercowo-naczyniowego oraz wyliczone ryzyko wg Tabeli SCORE były wyraźnie związane z wiekiem badanej grupy. Uwagę zwraca większe ryzyko występowania schorzeń układu krążenia wśród mężczyzn w każdej badanej grupie.

Uzyskane przez nas wyniki badań częstości występowania czynników ryzyka rozwoju chorób układu krążenia są podobne do wyników uzyskanych w badaniu POL-MONICA oraz są zbieżne z danymi zawartymi przez Ministerstwo Zdrowia w Narodowym Planie Zdrowotnym na lata 2004-2013.

WNIOSKI

1. W badanej populacji istnieje duże ryzyko rozwoju schorzeń układu sercowo-naczyniowego.
2. Wczesne wykrywanie istniejących zagrożeń wystąpienia schorzeń układu sercowo-naczyniowego może ograniczyć częstość tych schorzeń w przyszłości.
3. W celu ograniczenia ilości schorzeń układu sercowo naczyniowego istnieje pilna potrzeba wdrażania i realizowania programów profilaktyczno-leczniczych zawartych w Narodowym Planie Zdrowotnym na lata 2004-2013.

PIŚMIENNICTWO

1. Chotkowska E, Jasiński B, Kupść W, Broda G; Lipid risk factors of coronary heart disease during longterm observation of a Warsaw Pol-Monica population-based cohort; Pol Arch Med Wewn. 1997 Jan;97(1):37-46
2. S. Rywik, A. Pająk, G. Broda, D. Szczesniewska: Częstość występowania nadwagi i otyłości w wybranych populacjach Polski - Pol-MONICA Bis Projekt; Medycyna Metaboliczna 2-2003
3. K. Kaczmarczyk-Chałas, W. Drygas: Trendy zmian cech antropometrycznych, nadwagi i otyłości wśród mieszkańców Łodzi, 1991-2001. Badanie programu CINDI-WHO; Medycyna Metaboliczna 2-2003
4. Ministerstwo Zdrowia; Narodowy Plan Zdrowotny na lata 2004-2013.
5. Conroy RM, Pyorala K, Fitzgerald AP, Sans S, i wsp; SCORE project group; Estimation of ten-year risk of fatal cardiovascular disease in Europe: the SCORE project; Eur Heart J. 2003 Jun;24(11):987-1003.

SUMMARY

There is a high mortality observed in Poland due to cardiovascular diseases. National Health Insurance Agency introduced programs aimed for early detection of cardiovascular diseases. In our center, we studied 525 persons aged 35, 45 and 55. We found increased cardiovascular disease risk in these age groups. The early detection appears crucial for prevention purposes. There is urgent need to limit cardiovascular disease incidence with implementation of therapeutical and prophylaxis programs in National Health Insurance Agency program 2004-2013.